

Toelichting FME rondetafelgesprek (14/12) Defensienota

7 DECEMBER 2017

In een wereld waarin dreigingen toenemen en technologische ontwikkelingen razendsnel gaan, kunnen Defensie en bedrijfsleven elkaar door samenwerking versterken. Een krijgsmacht die opgewassen moet zijn tegen technologisch hoogwaardige tegenstanders kan immers niet zonder de technologische industrie en zal zich meer dan ooit voortdurend moeten ontwikkelen en innoveren. En zonder veiligheid en stabiliteit - voor Nederland als exportland essentieel - is economische vooruitgang en welvaart een utopie. Het extra budget dat beschikbaar komt en waaraan in de Defensienota richting zal worden gegeven is een goede eerste stap voor de noodzakelijke versterking van onze krijgsmacht en op weg naar de afspraak van de NAVO-Top in Wales in 2014 (2% BNP). De industrie heeft ervoor gepleit (bij monde van VNO-NCW, FME en NIDV) om daarbij voldoende te investeren in innovatie.

Adaptieve Krijgsmacht

In een onvoorspelbare en onzekere wereld is wendbaarheid en flexibiliteit van de defensieorganisatie van belang. De adaptieve krijgsmacht komt daaraan tegemoet door de potentie van de gehele Nederlandse samenleving duurzaam te integreren in de instandhouding en inzet van Defensie. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid met de industrie en vergt slimme en nieuwe vormen van samenwerking tussen Defensie en de (civiele) industrie, kennisinstellingen, maatschappelijke partners en overheden. Hier maken we bijvoorbeeld al werk van op het gebied van Cybersecurity. Meer vormen van innovatieve samenwerking, waarbij Defensie bijvoorbeeld niet bezit maar diensten afneemt, zijn denkbaar.

Innovatieve krijgsmacht

Een sterke en adaptieve krijgsmacht is een innovatieve krijgsmacht. Innovatie kan onder andere aangejaagd worden met samenwerkingsprojecten en experimenteerruimtes. Ten tijde van de formatie heeft de industrie verzocht Defensie en EZK 150 miljoen bovenop hun budget te geven voor innovatie bij Defensie: 60 miljoen voor de intensivering van het R&D-budget en 90 miljoen voor Publiek-Private Samenwerkingsverbanden (PPS), waaraan de industrie 50% (45 miljoen) toevoegt.¹ Wij pleiten ervoor om in de defensienota voldoende ruimte voor innovatie op te nemen.

Verhogen R&D budget

Op dit moment besteedt defensie 1% van haar budget aan specifieke R&D, de helft van de EDA-norm van 2%. Hierdoor kan onvoldoende invulling worden gegeven aan investeringen in de prioritaire technologiegebieden die in de Defensie Industrie Strategie (DIS) zijn beschreven. Met een hoger R&D-budget bij Defensie en EZK (60 miljoen) wordt innovatie aangejaagd door verregaande samenwerking tussen enerzijds Defensie als opdrachtgever, afnemer en gebruiker en anderzijds

¹ Fiche voor de formatie van VNO-NCW, FME en NIDV: Een innovatieve krijgsmacht in samenwerking met het bedrijfsleven.

bedrijven en kennisinstellingen. Hiermee kan Defensie beschikken over de laatste stand der technologie en innovaties en wordt het exportpotentieel van veiligheidsgerelateerde producten en diensten versterkt.

Experimenteerruimte via PPS

Innovatie kan ook worden gefaciliteerd door zogenaamde Fieldlabs (experimenteerruimtes) op te zetten. Het doel is samen met het bedrijfsleven te innoveren en uiteindelijk een product te ontwikkelen dat Defensie wil afnemen. Dit stelt de industrie ook in staat om zich te positioneren voor buitenlandse afnemers. Defensie neemt momenteel deel aan fieldlabs in het kader van Smart Industry, zoals de SMART base van de toekomst.² In deze fieldlab komt innovatie en samenwerking op vernieuwende wijze tot stand. Voor toekomstige experimenteerruimtes als Launching Customer-project kan 2/3 gefinancierd worden door de overheid (Defensie en EZK) en 1/3 voor rekening komen van de betreffende industriepartij(en). Dit betekent 90mln voor PPS waaraan de industrie 45mln bijdraagt.

De overheid als Launching Customer

Defensie speelt voor de Nederlandse industrie als *launching customer* een belangrijke rol bij de toepassing van nieuwe technieken, de ontwikkeling van producten en de uitbreiding van de exportkansen. Het regeerakkoord stelt ook dat Nederland zich nadrukkelijk het recht voorbehoud om bij aanbestedingstrajecten op het gebied van Defensie de hiervoor relevante bepaling van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (art. 346) ruimhartig te interpreteren vanuit het perspectief van nationaal veiligheids- en economisch belang. Het is van groot belang om dit voornemen ook echt in de praktijk waar te maken.

² In het Fieldlab SMART Base werken innovatieve bedrijven uit de technologische industrie, kennisinstututen en het Commando Landstrijdkrachten samen aan innovatieve oplossingen voor de legerbasis van de toekomst. <https://www.smartindustry.nl/fieldlabs-2/>